

**Дніпровський національний університет
імені Олеся Гончара**

ЗАТВЕРДЖЕНО:

**ОСВІТНЬО – ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ГЕОГРАФІЯ»**

**Другого рівня вищої освіти
за спеціальністю 106 Географія
галузі знань 10 Природничі науки
Кваліфікація: Магістр, географія**

Розглянуто та схвалено:

Вченою радою Дніпровського
національного університету ім. Олеся Гончара
від 21.12.2017 р., протокол № 6

Освітня програма вводиться в дію з 01.09.2018 р.

**Дніпро
2018**

ПЕРЕДМОВА

1. Внесено: кафедра фізичної та економічної географії факультету економіки

2. Затверджено та надано чинності рішенням Вченої ради Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара:

- від «21» грудня 2017 р., пр. №6 (перша редакція)
- від «21» лютого 2019 р., пр. №9 (зміни до ОПП для набору 2019/2020)

3. Розробники:

Суматохіна Ірина Миколаївна, кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної та економічної географії;

Зеленська Любов Іванівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри фізичної та економічної географії;

Бойко Зоя Володимирівна, кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної та економічної географії, член проектної групи.

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності 106 Географія

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара Факультет геолого-географічний Кафедра фізичної та економічної географії
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Магістр Освітня кваліфікація: магістр, географія
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма підготовки магістра «Географія»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 5 місяців
Наявність акредитації	-
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень
Передумови	Наявність ступеня бакалавра або ОКР спеціаліста
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	До проходження первинної акредитації освітньої програми
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	dnv.dp.ua
2 – Мета освітньої програми	
Підготовка висококваліфікованих кадрів здатних до самостійної науково-дослідницької та практичної діяльності у галузі географії та природокористування.	
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	<ul style="list-style-type: none"> • 10 Природничі науки • 106 Географія
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна підготовка магістра. Програма має теоретичну, прикладу орієнтацію.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Спеціальна освіта в галузі теоретичної та прикладної географії. Підготовка кваліфікованих фахівців з високим рівнем знань і здобутих навичок для виконання професійних завдань та обов'язків освітнього, дослідницького характеру в галузі сучасної географічної науки, методики вищої та середньої освіти. Ключові слова: географія, конструктивна географія, методологія наукових досліджень, методика викладання географії у вищій школі, екскурсійна діяльність, екологічний менеджмент.
Особливості програми	Багатогалузева, багатопрофільна, вимагає необхідність стажування за фахом (наукова, туристична, природоохоронна діяльність; управління природокористуванням), викладацької практики у вищому навчальному закладі.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускники можуть працювати на первинних посадах, які відповідають набутій кваліфікації, за професіями, визначеними у

	<p>класифікаторі професій України ДК 003:2010. 2148. Наукові співробітники (географія, картографія, топографія) 2310.2 Викладач вищого навчального закладу 2442.2 Географ 2442.2 Географ (фізична географія) 2442.2 Географ-економіст 2442.2 Географ (політична географія) 1474 Менеджер (управитель) з питань регіонального розвитку 2442.2 Фахівець з міського та районного планування 2442.2 Фахівець з розміщення продуктивних сил та регіональної економіки 2442.2 Фахівець з управління природокористуванням 3439 Організатор природокористування</p>
Подальше навчання	Можливе продовження навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти для здобуття ступеню доктора філософії.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентсько-центроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, практика із використанням загально- та спеціально-наукових методів (просторового аналізу, конструктивно-географічних, картографічних), практика з підготовки та проведення наукових екскурсій. Комбінація лекцій, практичних занять, розв'язування ситуаційних завдань, дослідницьких робіт, викладацької практики.
Оцінювання	Усні та письмові екзамени, диференційні заліки, тести, практика, захист дипломної роботи.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність і готовність ставити та розв'язувати складні непередбачувані задачі і сучасні проблеми в сфері географії, регіонального розвитку, природокористування, природоохоронної діяльності, міського і районного планування як в процесі навчання, так і в процесі практичної діяльності, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК1. Здатність приймати обґрунтовані рішення на засадах розуміння цивілізаційних гуманітарних цінностей, пріоритетів національного розвитку, глобалізаційних процесів.</p> <p>ЗК2. Здатність орієнтуватися у світовому й національному науковому просторі в контексті постійного розширення і актуалізації знань для підвищення професійної майстерності.</p> <p>ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та узагальнення з метою вивчення актуальних проблем та розроблення способів їх розв'язання.</p> <p>ЗК4. Здатність до пошуку, обробки, поширення, аналізу, систематизації та узагальнення професійної інформації, фахової науково-інформаційної діяльності.</p> <p>ЗК5. Здатність використовувати новітні інформаційні технології, програмні засоби, створювати бази даних та використовувати Інтернет-ресурси в професійній діяльності.</p> <p>ЗК6. Здатність застосовувати елементи теоретичного та експериментального дослідження.</p> <p>ЗК7. Здатність використовувати професійно-профільовані знання, уміння й навички в науковій, виробничій та педагогічній діяльності.</p> <p>ЗК8. Здатність до системного, креативного мислення у досягненні мети професійної діяльності.</p>

	<p>ЗК9. Здатність до постійного розвитку та самовдосконалення.</p> <p>ЗК10. Здатність до професійного спілкування іноземними мовами.</p> <p>ЗК11. Здатність генерувати нові ідеї, вирішувати проблеми інноваційного характеру.</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>ФК1. Знання сучасних теорій, концепцій, термінології географічної науки.</p> <p>ФК2. Здатність використовувати теоретичні знання і практичні навички в процесі пізнання причинно-наслідкових взаємозв'язків взаємодії природного середовища і людини.</p> <p>ФК3. Здатність використовувати професійні навички організації та управління процесом проведення наукових досліджень.</p> <p>ФК4. Здатність до застосування та інтегрування знань і розумінь споріднених наукових напрямів та спеціалізацій у практичній діяльності.</p> <p>ФК5. Здатність до формування інформаційного та методичного забезпечення комплексних географічних досліджень геосистем різних просторових рівнів.</p> <p>ФК6. Здатність до застосування методів географічного прогнозування природних та суспільно-географічних явищ та процесів.</p> <p>ФК7. Здатність використовувати професійно-профільовані знання і практичні навички для проведення територіального екологічного менеджменту, районного планування.</p> <p>ФК8. Здатність до організації дослідження, моделювання і шляхів розв'язання теоретичних та прикладних суспільно-географічних проблем.</p> <p>ФК9. Здатність обґрунтовувати шляхи збалансованого використання, заповідання та збереження природних ресурсів та природно-територіальних комплексів.</p> <p>ФК10. Здатність здійснювати педагогічну діяльність та викладати дисципліни професійної підготовки у вищих навчальних закладах.</p> <p>ФК11. Здатність до постійної підтримки фізичного та психологічного стану здоров'я.</p>
<p>7 – Програмні результати навчання</p>	
	<p>РН1. <i>Знає</i> основну нормативно-правову базу в професійній галузі;</p> <p>РН2. <i>Володіє</i> ґрунтовними знаннями предметної області, належно <i>використовує</i> фахову термінологію, ефективно і вільно <i>передає</i> ідеї, принципи і теорії письмовими, усними та візуальними засобами;</p> <p>РН3. <i>Знає</i> передові концепції науково-дослідної діяльності та/ або професійної діяльності й <i>обґрунтовує</i> вибір методів географічних досліджень;</p> <p>РН4. <i>Реалізовує</i> державні екологічні стандарти в практиці природокористування;</p> <p>РН5. <i>Має</i> навички пошуку, оброблення та аналізу інформації із різних джерел, кваліфіковано <i>відображає</i> й <i>презентує</i> результати професійної (наукової, інноваційної) діяльності із застосуванням сучасних інформаційних технологій;</p> <p>РН6. <i>Ініціює, організовує та проводить</i> комплексні дослідження в галузі науково-дослідної та інноваційної діяльності, які сприяють формуванню нових географічних знань;</p> <p>РН7. <i>Вміє</i> усвідомлювати та інтерпретувати нові географічні</p>

	<p>знання;</p> <p>РН8. <i>Визначає мету, формулює завдання та обирає нестандартні шляхи виконання наукових досліджень;</i></p> <p>РН9. <i>Визначає сучасні передові концептуальні та методологічні підходи в галузі професійної діяльності;</i></p> <p>РН10. <i>Вивчає, аналізує, систематизує та застосовує сучасні методи і технології наукових досліджень та педагогічної практики;</i></p> <p>РН11. <i>Розробляє й адаптує загальні методичні вимоги та найкращі світові практики при розв'язанні конкретних прикладних завдань;</i></p> <p>РН12. <i>Визначає процедури та критерії оцінювання природних ресурсів;</i></p> <p>РН13. <i>Уміє організовувати процес викладання фахових географічних дисциплін відповідно до сучасною концепції географічної освіти та педагогіки у вищих навчальних закладах;</i></p> <p>РН14. <i>Приймає участь у суспільному житті громади на основі цивілізаційних гуманітарних цінностей;</i></p> <p>РН15. <i>Дотримується етичних норм, формує комунікаційну стратегію із колегами та соціальними партнерами;</i></p> <p>РН116. <i>Аналізує світоглядні проблеми, приймає рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів;</i></p> <p>РН17. <i>Має навички міжособистісної взаємодії;</i></p> <p>РН18. <i>Вміє співпрацювати у творчому колективі;</i></p> <p>РН119. <i>Створює рівноправний і справедливий морально-психологічний клімат;</i></p> <p>РН20. <i>Вміє визначати пріоритети та приймати індивідуальну відповідальність у професійній діяльності;</i></p> <p>РН21. <i>Має навички здорового способу життя та психологічного саморозвитку.</i></p> <p>РН22. <i>Вміє структурувати й візуалізувати навчальний матеріал та результати наукових досліджень на основі використання сучасних геоінформаційних технологій;</i></p> <p>РН23. <i>Розуміє значення цивілізаційних, етнокультурних та міжетнічних процесів у світі, цінує етнокультурне різноманіття та мультикультурність світу і керується у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва;</i></p> <p>РН24. <i>Самостійно розробляє та організовує проведення навчальних екскурсій і вдосконалює з високим рівнем автономності здобуті під час навчання професійні компетентності в галузі рекреаційно-туристичної діяльності;</i></p> <p>РН25. <i>Вміє обирати і застосовувати сучасні конструктивно-географічні методи проведення наукових досліджень.</i></p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Кадрове забезпечення відповідає чинним Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти та базується на наступних принципах:</p> <p>відповідності наукових спеціальностей науково-педагогічних працівників освітнім галузі знань та спеціальності;</p> <p>обов'язковості та періодичності проходження стажування і підвищення кваліфікації викладачів;</p> <p>моніторингу рівня наукової активності науково-педагогічних працівників;</p> <p>впровадження результатів стажування та наукової діяльності у</p>

	освітній процес.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення навчальних приміщень та соціальна інфраструктура університету в повному обсязі відповідає чинним Ліцензійним умовам. В освітньому процесі використовується мультимедійне обладнання для проведення лекцій, для практичних та лабораторних занять обладнання лабораторій і спеціалізованих кабінетів (лабораторія топографії, картографії та дистанційних методів навчання), а також комп'ютерних лабораторій.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Університет має власний веб-сайт за адресою http://dnu.dp.ua , де розміщено інформацію щодо інформаційного та навчально-методичного забезпечення освітнього процесу. Інформаційне забезпечення ґрунтується на використанні ресурсів: загально університетських та кафедральних бібліотек, мережі Internet з вільним доступом, колекцій цифрового репозиторію. Навчально-методичне забезпечення засновано на розроблених для кожної дисципліни робочих навчальних програмах, а також програмі практичної підготовки за спеціальністю. В наявності завдання для самостійної роботи студентів, методичні рекомендації для виконання курсових та дипломних робіт (проектів), пакети завдань для проведення ректорських та комплексних контрольних робіт. Критерії оцінювання знань та вмінь студентів розроблено для поточного, семестрового та ректорського контролю з кожної дисципліни, а також для підсумкової атестації за спеціальністю.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між ДНУ та університетами України.
Міжнародна кредитна мобільність	Взаємозамінність залікових кредитів, участь у програмі подвійного дипломування та закордонного стажування (за наявності відповідних угод).
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе за умови попереднього вивчення студентом української мови.

2. Перелік компонент освітньо-професійної/наукової програми та їх логічна послідовність
2.1. Перелік компонент освітньо-професійної програми «Географія» зі спеціальності 106 Географія за другим (магістерським) рівнем

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю	Послідовність вивчення, семестр
1	2	3	4	5
I Цикл загальної підготовки				
<i>Обов'язкові компоненти</i>				
ОК 1.1	Цивільний захист	2	залік	1
ОК 1.2	Методологія та організація наукових досліджень	4	диф. залік	1
<i>Вибіркові компоненти</i>				
<i>Вибір з переліку дисциплін №1</i>				
ВК 1	Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі	4	диф. залік	1
	Педагогіка та психологія вищої школи			
	Фізична культура			
II Цикл професійної підготовки				
<i>Обов'язкові компоненти</i>				
ОК 2.1	Історія географічної науки	4	екзамен	1
ОК 2.2	Економічна та соціальна географія закордонних країн	8	екзамен	2
ОК 2.3	Методи підготовки та проведення екскурсій	7	екзамен	1, 2
ОК 2.4.	Регіональна історична географія	3	екзамен	1
ОК 2.5.	Заповідна справа	4	диф. залік	2
ОК 2.6.	Глобальні проблеми людства	3	екзамен	2
ОК 2.7.	Виробнича практика: стажування за фхом	6	диф. залік	3
ОК 2.8.	Виконання дипломної роботи	21	захист	3
ОК 2.9.	Атестація	3	кваліфікаційної роботи	3
<i>Вибіркові компоненти</i>				
<i>Вибір з переліку дисциплін №2</i>				
ВК 2	Конструктивно-географічні основи раціонального природокористування	8	диф. залік	2
	Оцінка природних ресурсів світу			
<i>Вибір з переліку дисциплін №3</i>				
ВК 3	Екологічний менеджмент	4	диф. залік	1
	Екологічне виховання			
<i>Вибір з переліку дисциплін №4</i>				
ВБ 4	Основи регіонознавства	5	екзамен	1
	Цивілізаційні, етнокультурні та міжетнічні процеси в світі			
<i>Вибір з переліку дисциплін №5</i>				
ВК 5	Географія світової спадщини	4	диф. залік	2
	Географія пам'яток культури			
Загальний обсяг обов'язкових компонент				65 (72%)
Загальний обсяг вибірових компонент (дисциплін вибору студента)				25 (28%)

2.2 Структурно-логічна схема ОП

**Структурно-логічна схема (другий (магістерський) рівень)
для освітньо-професійної програми 106 Географія**

Курс	Семестр	Компоненти освітньої програми	Кількість компонентів за семестр	Кількість компонентів за навчальний рік
1	1	OK1.1, OK1.2, BK1, OK2.1, OK2.3, OK2.4, BK3, BK4	8	16
	2	OK2.2., OK2.3, OK2.5, OK2.6, BK2, BK5	6	
2	3	OK2.7, OK2.8, OK2.9	3	3

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація проводиться у формі кваліфікаційної роботи - дипломної роботи магістра.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	<p>До атестації допускають здобувачів вищої освіти, які успішно завершили теоретичний курс навчання та виконали всі види практичної підготовки, передбачені навчальним планом.</p> <p>Кваліфікаційна робота має передбачати розв'язання складного спеціалізованого завдання або практичної проблеми з туризму, системного аналізу та математичних моделей в туристично-рекреаційній діяльності., що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій, традиційних та новітніх освітніх технологій.</p> <p>Кваліфікаційна робота має бути перевірена на плагіат.</p> <p>Кваліфікаційна робота або її реферат має бути оприлюднена згідно з вимогами університету в електронному інформаційному просторі.</p> <p>Атестація здійснюється відкрито і публічно.</p>

**5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)
відповідними компонентами освітньої програми**

Програмні результати навчання	Компоненти освітньої програми															
	ОК 1.1	ОК 1.2	БК1	ОК 2.1	ОК 2.2	ОК 2.3	ОК 2.4	ОК 2.5	ОК 2.6	ОК 2.7	ОК 2.8	ОК 2.9	БК2	БК3	БК4	БК5
РН1.		+						+						+		+
РН2.	+	+	+	+	+		+							+	+	
РН3.		+	+	+						+	+		+	+	+	+
РН4.								+	+					+	+	
РН5.		+	+		+			+	+	+	+		+	+		
РН6.		+	+					+	+							
РН7.			+	+	+	+	+			+	+		+	+	+	+
РН8.	+		+					+	+	+	+		+	+	+	
РН9.					+		+							+		+
РН10.		+	+						+	+	+		+			
РН11.		+	+		+		+		+	+	+		+	+		+
РН12.						+								+	+	+
РН13.		+	+	+			+							+		
РН14.	+	+	+				+		+							
РН15.			+												+	
РН16.			+		+									+	+	+
РН17.			+			+										
РН18.			+			+										
РН19.	+		+			+										
РН20.	+		+			+										
РН21.	+		+			+										
РН22.		+		+			+			+	+		+	+		+
РН23.			+	+	+		+							+	+	
РН24.						+		+			+		+			
РН25.		+						+		+	+		+			

Зміни до ОПП для набору 2019/2020 н.р.

Затверджено рішенням Вченої ради ДНУ від 21.12.2019 р., протокол №9
2.Перелік компонент освітньо-професійної/наукової програми та їх логічна
послідовність

2.1. Перелік компонент
освітньо-професійної програми

«Географія» зі спеціальності 106 Географія за другим (магістерським)
рівнем

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю	Послідовність вивчення, семестр
1	2	3	4	5
I Цикл загальної підготовки				
<i>Обов'язкові компоненти</i>				
ОК 1.1	Цивільний захист	2	екзамен	1
ОК 1.2	Методологія та організація наукових досліджень	4	диф. залік	1
ОК 1.3.	Глобальні проблеми людства	3	екзамен	2
<i>Вибіркові компоненти</i>				
<i>Вибір з переліку дисциплін №1</i>				
ВК 1	Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі	4	диф. залік	1
	Педагогіка та психологія вищої школи			
	Фізична культура			
II Цикл професійної підготовки				
<i>Обов'язкові компоненти</i>				
ОК 2.1	Історія географічної науки	4	екзамен	1
ОК 2.2	Економічна та соціальна географія закордонних країн	8	екзамен	2
ОК 2.3	Методи підготовки та проведення екскурсій	7	екзамен	1, 2
ОК 2.4.	Регіональна історична географія	3	екзамен	1
ОК 2.5.	Заповідна справа	4	диф. залік	2
ОК 2.6.	Виробнича практика: стажування за фахом	6	диф. залік.	3
ОК 2.7.	Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	24	захист кваліфікаційної роботи	3
<i>Вибіркові компоненти</i>				
<i>Вибір з переліку дисциплін №2</i>				
ВК 2	Конструктивно-географічні основи раціонального природокористування	8	диф. залік	2
	Оцінка природних ресурсів світу			
<i>Вибір з переліку дисциплін №3</i>				
ВК 3	Екологічний менеджмент	4	диф. залік	1
	Екологічне виховання			
<i>Вибір з переліку дисциплін №4</i>				
ВК 4	Основи регіоназнавства	5	екзамен	1
	Цивілізаційні, етнокультурні та міжетнічні процеси в світі			
<i>Вибір з переліку дисциплін №5</i>				
ВК 5	Географія світової спадщини	4	диф. залік	2
	Географія пам'яток культури			

Загальний обсяг обов'язкових компонент	65 (72%)
Загальний обсяг вибіркових компонент (дисциплін вибору студента)	25 (28%)
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ	90

2.2 Структурно-логічна схема ОП

Структурно-логічна схема (другий (магістерський) рівень) для освітньо-професійної програми **106 Географія**

Курс	Семестр	Компоненти освітньої програми	Кількість компонентів за семестр	Кількість компонентів за навчальний рік
1	1	ОК1.1, ОК1.2, ВК1, ОК2.1, ОК2.3, ОК2.4, ВК3, ВК4	8	14
	2	ОК1.3, ОК2.2, ОК2.3, ОК2.5, ВК2, ВК5	6	
2	3	ОК2.6, ОК2.7	2	2

**5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (РН)
відповідними компонентами освітньої програми**

Географія

Програмні компетентності	Компоненти освітньої програми														
	ОК 3.1.	ОК 3.1.	ОК 1.3	ВК1	ОК 2.1	ОК 2.2	ОК 2.3	ОК 2.4	ОК 2.5	ОК 2.6	ОК 2.7	ВК2	ВК3	ВК4	ВК5
РН1.		+							+				+		+
РН2.	+	+		+	+	+		+					+	+	
РН3.		+		+	+					+	+	+	+	+	+
РН4.			+						+				+	+	
РН5.		+	+	+		+			+	+	+	+	+		
РН6.		+	+	+					+						
РН7.				+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+
РН8.	+		+	+					+	+	+	+	+	+	
РН9.						+		+					+		+
РН10.		+	+	+						+	+	+			
РН11.		+	+	+		+		+		+	+	+	+		+
РН12.							+						+	+	+
РН13.		+		+	+			+					+		
РН14.	+	+	+	+				+							
РН15.				+										+	
РН16.				+		+							+	+	+
РН17.				+			+								
РН18.				+			+								
РН19.	+			+			+								
РН20.	+			+			+								
РН21.	+			+			+								
РН22.		+			+			+		+	+	+	+		+
РН23.				+	+	+		+					+	+	
РН24.							+		+		+	+			
РН25.		+							+	+	+	+			